

PRIORITĂȚILE STRATEGICE 2016-2020 ALE CENTRULUI DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE PRIVIND DREPTURILE COPILULUI DIN MOLDOVA (CIDDC)

DREPTURI Mediu de împuternicire a drepturilor	Instituirea copiilor ca subiecți ai drepturilor/ ca titulari de drepturi	Mediul familial (și îngrijirea alternativă)	Educația	Protecția împotriva tuturor formelor de violență	Scopuri generale
<p>Fortificarea sistemelor, structurilor și mecanismelor pentru a transpune drepturile în realitate</p> <p>Cunoaștem că, odată cu ratificarea CDC, guvernul Moldovei și-a asumat responsabilitatea să înfăptuiască și să susțină realizarea drepturilor copilului. Suntem conștienți că drepturile nu se implementează de la sine. Realizarea lor necesită acțiuni concrete și resurse suficiente. Sunt multe lucruri care trebuie implementate pentru a face ca drepturile să devină realitate. Realizarea acestei promisiuni aduse copiilor, în mod durabil și sistematic, este o provocare pentru guvernul Republicii Moldova.</p> <p>Măsurile Generale de Implementare enumerate în art. 4 al CDC (dezvăluite pe larg în Comentariul General 5) stabilesc pașii, sistemele și instituțiile necesare pentru a asigura implementarea continuă a drepturilor. Unele responsabilități ale statului pot fi transpuse în obligații directe, prin gestionarea de către guvern a propriilor sale resurse, angajaților și infrastructurii și prestarea unor servicii. Alte responsabilități pot fi implementate indirect, prin aprobarea legilor și a cadrului normativ sau prin contractarea/ delegarea de responsabilități altor actori, precum societatea civilă sau sectorul privat. Măsurile Generale de Implementare includ măsuri de realizare a coordonării sau reglării activităților statului și actorilor non-statali. Relațiile guvernului cu alți actori sunt cruciale în atingerea și susținerea schimbării. De asemenea, în calitate de titular primar de obligații, statul trebuie să creeze măsurile prin care titularii de drepturi – copiii (susținuți sau reprezentanți de tutore în cazul copiilor mai mici), își pot exprima opinia vizavi de realizarea drepturilor lor și pot cere feedback autorităților și persoanelor care nu-și îndeplinesc obligațiile și responsabilitățile.</p>					
<p>Măsuri generale de implementare</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Creșterea gradului de conștientizare/ informarea publicului cu privire la DC și situația copiilor în țară</p> <p>Promovarea abordării bazate pe drepturi în rândurile actorilor societății civice, inclusiv comunităților religioase; mediul academic; media (inclusiv <i>new media</i>); sectorul de afaceri.</p> <p>Consolidarea rolului oficiului avocatului copilului în promovarea, monitorizarea și implementarea DC</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Îmbunătățirea cadrului legal prin includerea/ recunoașterea:</p> <p>1) responsabilităților profesioniștilor din toate sectoarele de a dezvolta abilitățile parentale și 2) conceptului capacităților în evoluție ale copilului (aceste 2 aspecte sunt conexe)</p> <p>Promovarea strategiei intersectoriale în domeniul parentajului la nivel local (strategia este la moment în proces de elaborare)</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Promovarea cadrului legal educațional nou adoptat:</p> <p>Promovarea EDO, dezvoltarea și distribuirea resurselor</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Promovarea și implementarea noilor prevederi legale aprobate privind protecția copilului în educație și alte sectoare.</p> <p>Mecanisme de responsabilizare mai puternice</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Înțelegerea sporită a DC, cadrului legal corespondent și obligațiilor statului față de implementarea acestora, precum și la implicarea tuturor partenerilor în implementarea DC și responsabilizarea TO</p>

DREPTURI Mediu de împuternicire a drepturilor	Instituirea copiilor ca subiecți ai drepturilor/ ca titulari de drepturi	Mediul familial (și îngrijirea alternativă)	Educația	Protecția împotriva tuturor formelor de violență	Scopuri generale
<p>Monitorizare / colectarea datelor</p> <p>Rolul statului (autorități naționale, locale)</p> <p>Rolul actorilor non-statali / monitorizare independentă (ombudsman, ONG-uri, rolul copiilor)</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Disponibilitate sporită a datelor din perspectiva copiilor și un respect sporit pentru opinia și experiențele copiilor</p> <p>Consolidarea monitorizării independente la nivel local</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Disponibilitate și accesibilitate sporită a informațiilor din perspectiva bazată pe drepturi în domeniile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stiluri de parentaj și dificultăți cu care se confruntă părinții, disponibilitatea serviciilor de suport pentru familii, inclusiv din perspectiva părinților/ îngrijitorilor • situația copiilor din diferite modele familiale, inclusiv familiile migranților, părinți singuri etc. 	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Disponibilitate și accesibilitate sporită a informației, inclusiv perspectiva copiilor și părinților asupra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • accesului la educație • calității educației 	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Stabilirea unui sistem de monitorizare în 9 raioane, care va conține date calitative segregate, inclusiv informații de copii, despre abuz asupra copiilor, neglijare, exploatare și trafic.</p> <p>Întărirea sistemului de monitorizare CANET în sectorul educațional la nivel național, inclusiv participarea copiilor</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Disponibilitate și accesibilitate sporită a informației privind situația DC (în special despre familie/ parentaj, educație, protecție împotriva violenței) inclusiv din perspectiva TD și a susținătorilor lor</p>

DREPTURI Mediu de împuternicire a drepturilor	Instituirea copiilor ca subiecți ai drepturilor/ ca titulari de drepturi	Mediul familial (și îngrijirea alternativă)	Educația	Protecția împotriva tuturor formelor de violență	Scopuri generale
<p>Consolidarea capacităților titularilor de drepturi de a-și cere drepturile și a titularilor de obligații de a-și îndeplini responsabilitățile</p>					
<p>În afară de crearea cadrului necesar pentru a face drepturile parte din realitatea copiilor, este important ca cei implicați (titularii de drepturi și titularii de obligații) să aibă capacități de a înțelege drepturile și de a le transpune în practică. Noi înțelegem drepturile copilului ca pe o relație dintre titularii de drepturi și titularii de obligații, în care TO dețin capacitățile necesare (autoritatea de a acționa, resurse și motivație) pentru a-și îndeplini responsabilitățile, în timp ce TD sunt împuterniciți să-și ceară drepturile și să țină TO responsabilizați. În accepțiunea noastră, TO sunt atât persoane fizice (profesioniști care lucrează cu și pentru copii și familii), cât și instituții responsabile de implementarea drepturilor copilului. Responsabilitatea lor include dezvoltarea capacităților TD de a-și înțelege drepturile și crearea oportunităților pentru feedback și participare. TD sunt copii înșiși, precum și susținătorii lor (părinți/ îngrijitori, membri ai comunității, ONG-uri (locale, naționale), cluburi de tineret etc.).</p>					
<p>Dezvoltarea capacităților deținătorilor de obligații ... include a) titularii individuali de obligații b) instituții menite să asigure drepturile copilului</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la Sporirea înțelegerii, capacităților și atitudinilor TO (profesioniști și instituții din toate sectoarele) privind DC și copilăria (inclusiv capacitățile în evoluție, principiile CDC, măsurile generale de implementare / măsurile specifice clarificate (de ex. evaluare de impact asupra copilului))</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la Capacități sporite ale APL de a dezvolta și implementa politici și servicii în domeniul parentajului pozitiv Capacități sporite ale profesioniștilor din toate sectoarele: 1) să lucreze cu părinții/ îngrijitorii pe abilitățile lor parentale; 2) să asigure necesitățile copiilor fără îngrijire părintească (asistenții sociali); 3) să susțină / contribuie la dezvoltarea deprinderilor de planificare familială la tineri (profesorii) Capacități crescute ale actorilor ne-statali (biserică, media, ONG-uri) de a distribui mesaje despre parentajul pozitiv.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la Capacități sporite ale structurilor de monitorizare (Inspectoratul Național Școlar, direcția raională educație) de a promova, monitoriza și susține integrarea DC în școală. Capacitățile managementului școlar de a planifica, implementa și evalua politicile școlare ținând cont de principiile CDC. Capacitățile profesorilor de a planifica, implementa și evalua lecții și alte activități și a preda drepturile copilului ținând cont de principiile CDC.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la Capacități sporite ale școlii și APL de a evalua riscurile/ violența, colecta și utiliza date relevante, planifica resurse, dezvolta, implementa și evalua strategii anti-vioență (inclusiv siguranța on-line) în cooperare cu alte sectoare și implicând copiii Capacități sporite a profesioniștilor din educație și alte sectoare, atât pentru prevenirea violenței, cât și pentru identificare, referirea, intervenția conform legislației naționale și bazat pe principiile CDC.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la Capacități sporite a TO, inclusiv la nivel local, de a înțelege DC și a-și îndeplini responsabilitățile lor (dezvoltarea politicilor, practicilor) față de TD, ținând cont de principiile CDC</p>

DREPTURI Mediu de împuternicire a drepturilor	Instituirea copiilor ca subiecți ai drepturilor/ ca titulari de drepturi	Mediul familial (și îngrijirea alternativă)	Educația	Protecția împotriva tuturor formelor de violență	Scopuri generale
<p>Responsabilizarea titularilor de drepturi</p> <p>... include:</p> <p>a) copiii și</p> <p>b) susținătorii lor (părinți/ îngrijitori, membrii comunității, ONG-uri (locale, naționale), cluburi de tineret etc.)</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Oportunități sporite pentru copii de a-și face vocea auzită în legătură cu drepturile lor la nivel local și național</p> <p>Capacități sporite ale părinților și membrilor comunității (de ex. ONG local, inițiative comunitare, cluburi de tineret, media, business ...) de a înțelege DC și de a susține implementarea lor, de a implica copiii în activitățile lor și de a forma capacitățile copiilor de a-și cunoaște și cere drepturile.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Acces sporit al părinților/ îngrijitorilor la informație privind parentajul pozitiv, copiii și drepturile lor în relație cu școala și alte servicii (vezi principiile de mai jos)</p> <p>Capacități mai mari ale copiilor fără îngrijire parentală (copii care părăsesc sistemul de protecție, rămași în urma migrației) de a-și cere drepturile, de a deveni autonomi și a se integra social.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Oportunități sporite pentru copii de a învăța despre drepturile lor, cerceta/ monitoriza implementarea acestora și de a raporta autorităților;</p> <p>Modele de participare a copiilor consolidate și diversificate în școli și comunități;</p> <p>Acces sporit la informații pentru copii și părinți privind drepturile copilului și calitatea educației, precum și oportunități și instrumente de a oferi feedback și de a influența politicile și practicile școlare într-o manieră semnificativă.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Acces sporit la informații pentru copii și adulți privind dreptul copilului de a fi protejat de toate formele de violență, inclusiv pe internet, structuri locale și proceduri pentru a menține copiii în siguranță.</p> <p>Capacități sporite ale actorilor comunitari de a contribui la protecția copiilor și de a responsabiliza autoritățile</p> <p>Capacități sporite ale media de a raporta cazuri de violență împotriva copiilor, ținând cont de principiile CDC.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>O mai bună înțelegere a DC de către copii și susținători și împuternicirea lor de a-și cere drepturile</p>

DREPTURI Mediu de împuternicire a drepturilor	Instituirea copiilor ca subiecți ai drepturilor/ ca titulari de drepturi	Mediul familial (și îngrijirea alternativă)	Educația	Protecția împotriva tuturor formelor de violență	Scopuri generale
<p>Integrarea aplicării principiilor generale ale CDC</p> <p>CDC reflectă câteva valori de bază referitoare la tratamentul față de copii, protecția și participarea lor în societate. Aceste idei sunt în primul rând exprimate în articolele 2, 3, 6 și 12. Împreună, aceste articole (principii generale) formează o abordare a drepturilor copilului și un instrument care ghidează către interpretarea holistică a tuturor articolelor CDC. Totuși, în contextul Republicii Moldova, înțelegerea, interpretarea și implementarea acestor principii este o provocare pentru titularii de obligații. Unele elemente ale principiilor sunt mai mult sau mai puțin încorporate în politici și practici, iar altele sunt interpretate eronat sau banalizate.</p>					
<p>Non-discriminare</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Sensibilizarea opiniei publice privind principiul non-discriminării (conținut și relevanță)... include și sporirea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • percepției publice asupra copiilor ca grup eterogen și cunoștințelor despre diverse circumstanțe ce țin de viața copiilor în Moldova, inclusiv a copiilor vulnerabili • respectului public pentru drepturile diverselor categorii de copii, inclusiv vulnerabili. 	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Sensibilizarea opiniei publice privind înțelegerea diverselor modele de familie, situația diferitelor familii din țară</p> <p>Înțelegerea și capacitățile profesioniștilor și instituțiilor de a lucra cu/ susține diverse familii, precum și copii fără îngrijire parentală (de ex. cei care părăsesc diverse forme de protecție).</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Înțelegerea sporită a principiului non-discriminării și capacități sporite ale școlii și instituțiilor educaționale de a elabora și implementa politici de non-discriminare în școli/ lucru cu copiii vulnerabili (CES, familii sărace, Roma...).</p> <p>Oportunități educaționale sporite pentru copiii vulnerabili.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Disponibilitatea resurselor (training, metodologii de lucru și instrumente) pentru prevenirea violenței și protecția copiilor care țin cont de diverse grupuri de copii, inclusiv cei mai vulnerabili</p> <p>Oportunități sporite pentru copii vulnerabili de a accesa informații privind prevenirea violenței, precum și de a solicita susținere și servicii comunitare în cazuri de violență (inclusiv sexuală).</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Clarificarea și integrarea conceptelor tuturor principiilor CDC (non-discriminare, participare, interesul superior, supraviețuire și dezvoltare) în politicile și practicile sociale și educaționale.</p>

DREPTURI Mediu de împuternicire a drepturilor	Instituirea copiilor ca subiecți ai drepturilor/ ca titulari de drepturi	Mediul familial (și îngrijirea alternativă)	Educația	Protecția împotriva tuturor formelor de violență	Scopuri generale
<p>Participarea copiilor</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Dezvoltarea și documentarea unei participări funcționale, eficiente și reprezentative a copiilor la procesele de luare a deciziilor în diverse contexte și la diferite niveluri</p> <p>Dezvoltarea, promovarea și monitorizarea implementării standardelor de participare</p> <p>Sporirea înțelegerii și capacităților profesioniștilor și instituțiilor privind participarea copiilor în ariile lor de activitate, bazate pe standarde de participare</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Capacități sporite ale profesioniștilor (echipele multidisciplinare) de a comunica cu copiii și de a promova participarea copiilor în familie în cadrul educației parentale</p> <p>Oportunități sporite pentru copii, inclusiv cei mai vulnerabili, de a se implica în monitorizarea, evaluarea și elaborarea politicilor și serviciilor sociale (legate de familie)</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Deprinderi sporite ale angajaților școlii și altor profesioniști din educație de a comunica cu copiii și părinții și de a promova participarea copiilor în toate aspectele vieții școlare, inclusiv calitatea educației (nu doar activități culturale și sportive)</p> <p>Oportunități sporite (și diversificate) și stabilirea bunelor practici pentru copii, inclusiv copii mai mici (școala primară), vulnerabili de a-și face vocea auzită în clasă, școală, comunitate și la nivel național.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Oportunități sporite pentru copii de a participa în activități de prevenire a violenței</p> <p>Dezvoltarea și implementarea mecanismelor eficiente care permit copiilor să raporteze violența, inclusiv cei mai vulnerabili (Roma, disabilități, copii mici)</p>	

DREPTURI Mediu de împuternicire a drepturilor	Instituirea copiilor ca subiecți ai drepturilor/ ca titulari de drepturi	Mediul familial (și îngrijirea alternativă)	Educația	Protecția împotriva tuturor formelor de violență	Scopuri generale
Interesul superior al copilului	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Creșterea conștientizării publice privind principiul interesului superior – conținut și relevanță în politici și servicii pentru copii și familii</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Înțelegerea și aplicarea sporită a principiului interesului superior de către profesioniști și autorități (în chestiuni de separare, penalități pentru părinți etc.);</p> <p>Conștientizare sporită privind conceptul și importanța implicării taților în creșterea și dezvoltarea copiilor</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Înțelegerea mai bună a principiului interesului superior în contextul școlii;</p> <p>Includerea EDO ca parte integrală a curriculumului obligatoriu în</p> <ul style="list-style-type: none"> • școli (inclusiv pre-școlari), • formarea inițială și continuă a cadrelor didactice și manageriale din școală 	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Înțelegerea și aplicarea sporită a principiului interesului superior de către profesioniști în cazurile de abuz asupra copilului</p>	
Supraviețuire și Dezvoltare	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Clarificarea și promovarea abordării holistice a copilului în politicile și practicile sociale, educaționale și de protecție</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Integrarea conceptului dezvoltării holistice a copilului în programele de educație parentală</p> <p>Capacități sporite ale profesioniștilor de a dezvolta capacitățile și de a implica membrii familiilor în chestiuni legate de educația și dezvoltarea copiilor.</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Integrarea în politicile educaționale a conceptelor „dezvoltării holistice a copilului” și capacităților în evoluție ale copilului</p>	<p>Către 2020 vom fi contribuit la</p> <p>Abordarea multidisciplinară în prevenire și intervenție în cazurile de abuz, care țin cont de mediul în care trăiesc copiii, se bazează pe capacitățile și cooperează cu membrii familiei</p>	